

80-talistkvinnor långt till vänster

Yngre generationers partisympatier skiljer sig tydligt från hur det ser ut i övriga väljarkåren. Dessutom finns det större könsskillnader i yngre än i äldre generationer. Det visar en ny analys av material från SCB:s Partisynpatiuundersökning.

När yngre generationer ska beskrivas brukar begrepp som ironiska

generationen eller MTV-generationen dyka upp. Eller så får de nöja sig med någon bokstav i slutet av alfabetet, som generation X, Y eller Z. Exakt vilka som tillhör den ena eller den andra generationen råder det olika uppfattningar om. Och i någon mening kan alla former av grupperingar av det här slaget ifrågasättas. Vi har därför valt att helt enkelt studera partisympatier hos generationer uppdelade efter årtionden. Fokus ligger på 70- och 80-talisternas partisympatier från år 2000

och framåt, och hur dessa skiljer sig från hur det ser ut bland väljare i allmänhet.

FÖR ATT UNDERLÄTTA jämförelserna har vi studerat partisympatier sammanslagna i ett vänster- och ett högerblock. Till vänsterblocket räknar vi Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet. Högerblocket innefattar den nuvarande Alliansen, det vill säga Moderaterna, Folkpartiet, Centerpartiet och Kristdemokraterna.

Sett över tidsperioden 2000–2008 avviker inte 70-talisterna mycket från väljarkåren i stort. Men vid tiden kring 2006 års riksdagsval var stödet för högerblocket något större bland 70-talisterna. På det hela taget är dock avvikelserna förhållandevis små. Desto mer avviker 80-talisterna. Skillnaderna varierar men under i stort sett hela tidsperioden har vänsterblocket ett betydligt större stöd hos 80-talisterna än bland övriga. Stödet för vänsterblocket är under åren 2000–2008 i genomsnitt 9 procentenheter större bland 80-talister än i befolkningen i stort.

OM VI STUDERAR partisynpatierna uppdelade efter kön nyanseras bilden ytterligare. Bland män har högerblocket ett större stöd hos 70-talister än hos övriga. För 80-talister är bilden inte lika entydig även om vänsterblocket har en viss övervikt på senare år.

De kvinnliga 70-talisternas sympatier fördelar sig efter partiblocken på ungefär samma sätt som bland kvinnor i allmänhet. Det gäller dock inte kvinnor födda på 80-talet. Deras sympatier för vänsterblocket är avsevärt större än bland kvinnor i allmänhet. Sett

över tidsperioden 2000–2008 är skillnaden över 9 procentenheter.

DEN STORA SKILLNADEN i partisynpatier är dock inte mellan 70-talister och 80-talister, utan mellan kvinnor och män inom generationerna. Vänsterblocket har generellt sett ett större stöd bland kvinnor än bland män. Det gäller särskilt i de yngre generationerna.

Det har dock inte alltid sett ut på det sättet. Under 1970-talet stödde kvinnor högerblocket i högre grad än män. Den skillnaden utjämnades i början av 1980-talet och sedan slutet av det årtiondet har vänsterblocket haft ett större stöd hos kvinnor än hos män.

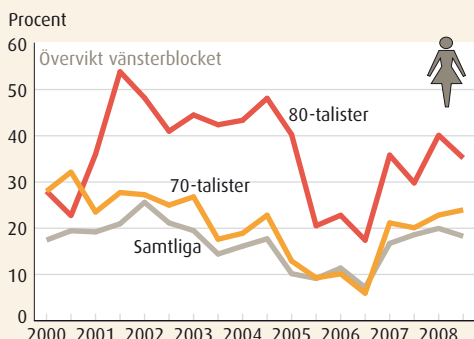
OM VI LÄMNAR BLOCKEN och studerar de enskilda partiernas stöd visar sig ytterligare skillnader. Socialdemokraterna och Centerpartiet har ett svagare stöd bland 70-talister än i väljarkåren i stort. Det gäller hela tidsperioden och bland både män och kvinnor. Miljöpartiet har däremot ett starkare stöd, och det gäller framför allt bland kvinnor. I början av 2000-talet hade även Vänsterpartiet ett starkare stöd bland kvinnor födda på 70-talet än bland övriga kvinnor, men den skillnaden tycks ha försvunnit på senare tid.

Moderaterna har generellt sett ett starkare stöd bland män än kvinnor. Det gäller framför allt bland män födda på 70-talet. I den senaste partisynpatimätningen i november 2008 sympatiserade 41 procent i den gruppen med Moderaterna. Det kan jämföras med 31 procent bland män totalt sett.

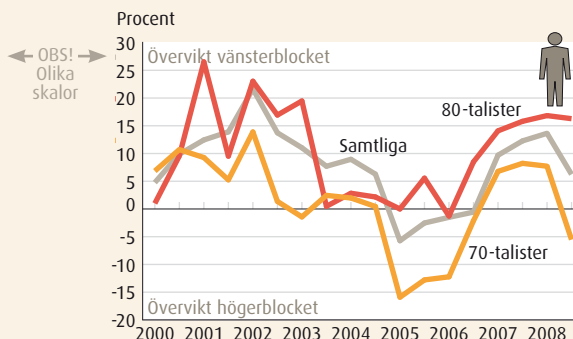


Ingen borgerlig övervikt för kvinnor

Partisympatier (S + V + MP) – (C + FP + M + KD) för 70- och 80-talister och samtliga 2000–2008



80-talistkvinnorna ger starkt stöd till vänsterblocket.



70-talistmän ger starkt stöd till högerblocket.

← OBS! Olika skalor

Även bland 80-talisterna har Socialdemokraterna och Centerpartiet ett svagare stöd än i väljarkåren i stort under den studerade tidsperioden. Det gäller båda könen. I november 2008 låg dock Socialdemokraternas stöd bland 80-talistmännen på ungefär samma nivå som hos övriga män. Bland de kvinnliga 80-talisterna har även Moderaterna och Kristdemokraterna lägre stöd än bland kvinnor i allmänhet.

BLAND 80-TALISTER är det istället Vänsterpartiet och Miljöpartiet

som har ett relativt sett starkt stöd. Det gäller framför allt bland kvinnor. Under tidsperioden 2000–2008 är sympatierna för Vänsterpartiet i genomsnitt 10 procentenheter högre bland kvinnliga 80-talister än bland kvinnor totalt sett. Skillnaden är dock störst i början av den perioden. Vid den senaste mätningen var skillnaden endast 3 procentenheter. Även Miljöpartiet har ett starkare stöd bland kvinnliga 80-talister än bland kvinnor i stort. Den skillnaden är i genomsnitt 8 procentenheter under

samma tidsperiod. Och vid den senaste mätningen var skillnaden hela 10 procentenheter.

Är det här skillnader som kommer att bestå? Det finns vissa tecken på att så skulle kunna ske. För det första är skillnaderna förhållandevis konstanta under den studerade perioden. För det andra sträcker sig högerblockets jämförelsevis starka ställning bland 70-talistmännen ända tillbaka till början av 1990-talet då de första 70-talisterna nådde rösträttsåldern.

Partisympatiundersökningen (PSU) har gjorts årligen i maj och november sedan 1972 med ett uppehåll 1981–1983. Den finansieras med anslag från Sveriges riksdag. Undersökningen görs genom telefonintervjuer med ett sannolikhetsurval omfattande cirka 9 000 röstberättigade personer. Bortfallet har under den studerade perioden legat mellan 20 och 30 procent.

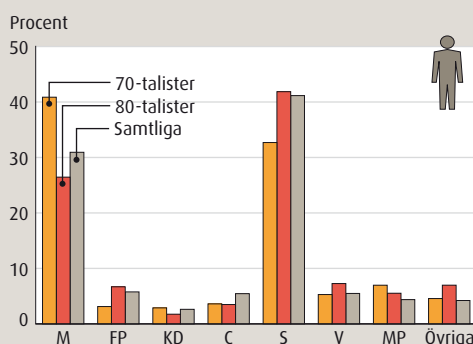
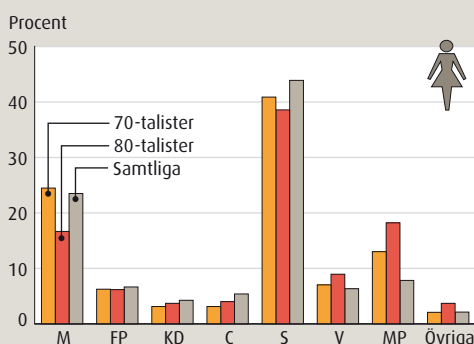
Partiskattningarna som redovisas här bygger i allmänhet på mellan 400 och 1 000 svarande. Vid uppdelningar efter kön blir skattningarna mer osäkra. Det är framför allt skattningarna avseende 80-talister och i början av den studerade perioden som är mer osäkra.

Det är inte samma urval som studerats hela perioden utan en tredjedel av urvalet har förnyats vid varje undersökningstillfälle. Det är alltså inte kohorter som studerats.

I slutet av år 2008 utgjorde 70- och 80-talisterna 15,6 respektive 15,3 procent (1 074 486 respektive 1 048 944 personer) av svenska medborgare som uppnått rösträttsåldern 18 år.

Starkt stöd för Socialdemokraterna bland 80-talisterna

Partisympatier bland 70- och 80-talister och samtliga efter parti 2008



Bland 70-talisterna har männen sina sympatier hos Moderaterna och kvinnorna hos Socialdemokraterna. Både kvinnor och män bland 80-talisterna sympatiserar mest med Socialdemokraterna.

Författare



Richard Öhrvall
arbetar med demokratistatistik vid SCB
tfn: 08-506 941 58
e-post: richard.ohrvall@scb.se